

TEKSTİL LABORANTI (SEVİYE 4) ULUSAL MESLEK STANDARDI

Meslek:	TEKSTİL LABORANTI
Seviye:	4¹
Referans Kodu:	13UMS0350-4
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	19.1.2022 Tarih ve 2022/18 Sayılı Karar
Resmî Gazete Tarih/Sayı:	29.11.2013-28836 (Mükerrer) Rev.01: 25.03.2022 - 31789
Revizyon No:	01

¹ Mesleğin yeterlilik seviyesi, 8 seviyeli Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine göre seviye 4 olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ACİL DURUM: İş yerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek veya iş yerini dışarıdan etkileyebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, zehirlenme, salgın hastalık, radyoaktif sızıntı, sabotaj ve doğal afet gibi ivedilikle müdahale gerektiren olayları,

ACİL DURUM PLANI: İş yerlerinde meydana gelebilecek acil durumlarda yapılacak iş ve işlemler dahil bilgilerin ve uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı planı,

BAĞIL NEM: Havada bulunan su buharına ait kısmi basıncın, aynı sıcaklıktaki suyun denge buhar basıncına oranını,

HAMMADDE: Herhangi bir tekstil ürününün ortaya çıkması için gerek duyulan ve ürünün oluşmasında kullanılan maddeleri,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş sağlığı ve güvenliğini,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM (KKD): Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç-gereç ve cihazları,

LABORATUVAR UYGULAMALARI: Bir tekstil laboratuvarında hammadde, yarı mamul ve mamule uygulanan test ve analiz işlemlerini,

MAMUL: Üretilmiş, üretimi tamamlanmış tekstil ürünü,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma veya başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gereken çalışmaları,

SARF MALZEME: Tüketim ve harcamaya neden olan sürekli kullanılan malzemeleri,

TEHLİKE: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya iş yerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

YARI MAMUL: Önceden üretim sürecine girmiş veya üretilmekte olan fakat kullanılabilir ve satılabilir ürün haline gelmemiş maddeleri,

ifade eder.

1. GİRİŞ

Tekstil Laborantı (Seviye 4) ulusal meslek standardı 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan Meslekî Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası (TTSİS) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

Tekstil Laborantı (Seviye 4) ulusal meslek standardının 01 no’lu revizyonu, Çerçekköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) tarafından yapılmış ve MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Tekstil Laborantı (Seviye 4), iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çevresel ve kişisel önlemleri olarak kalite sistemleri çerçevesinde; iş programına göre günlük iş planı, araç gereç ve malzeme planlaması ile iş organizasyonu yapan, laboratuvar uygulamaları öncesi hazırlıkları yapan, laboratuvar uygulamalarını gerçekleştiren, uygulama sonuçlarını raporlayan, laboratuvar sorumluluğundaki cihazları takip eden, mesleki gelişim faaliyetlerine katılan kişidir.

2.2. Mesleğin Meslek Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 3111 (Kimya ve Fizik Bilimleri Teknikerleri)

2.3. Mesleğe Yönelik Özel Düzenlemeler

2872 sayılı Çevre Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

4857 sayılı İş Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

Tekstil Laborantı (Seviye 4)'nın 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 15 inci maddesi gereğince sağlık gözetimine tabi tutulması; 17 nci maddesi gereğince gerekli İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi alması ve bunu belgelendirmesi gerekmektedir.

**Mesleğin icrasına yönelik İSG, Çevre ve diğer konulardaki mevzuata uyulması esastır.*

2.4. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Tekstil Laborantı (Seviye 4) hammadde, yarı mamul ve mamul ile ilgili fiziksel testleri ve analizleri yaparken, yeteri kadar aydınlatılmış ve iklimlendirilmiş laboratuvarlarda çoğunlukla ayakta durarak çalışır. Çalışma ortamında iklimlendirme şartlarının uygun bağıl nem (%65 ± 4) ve sıcaklıkta (20 °C ±2) sabit olması gerekmektedir.

Tekstil Laborantı (Seviye 4) laboratuvar çalışmalarında amirinin tanımladığı yetki dahilinde görev ve sorumluluk olarak genellikle yalnız çalışır ancak gerekli durumlarda iş akışına göre ekip arkadaşları ile birlikte çalışmalarını yürütür. Ayrıca işletme içerisindeki tüm birimler ile iletişim halinde çalışır.

Tekstil Laborantı (Seviye 4) kimyasal test, analiz ve uygulamaları yaparken yeteri kadar aydınlatılmış ve iklimlendirilmiş laboratuvarlarda çoğunlukla ayakta durarak çalışır. Çalışma esnasında kimyasal maddenin ve elyafın özelliğine göre, kimyasal tozlara, gazlara, kokulara ve buhara maruz kalabilmektedir. Bu nedenle kimyasal maddelerin risk faktörlerini çalışma ortamına göre araştırır ve buna göre bilgilerini günceller. İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili risklerin, toplu korunmayı sağlayacak teknik önlemlerle, iş organizasyonu veya çalışma yöntemleriyle önlenemediği, tam olarak sınırlandırılmadığı durumlarda kişisel koruyucu donanım (önlük, maske, eldiven, gözlük ve benzeri) kullanır. Mesleğin icrası esnasında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini gerektiren kaza ve yaralanma riskleri bulunmaktadır.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler, Başarım Ölçütleri, Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri

A. İş sağlığı ve güvenliği, çevre koruma ve iş yeri kalite kurallarını uygulamak (devamı var)				
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
A.1	İş sağlığı ve güvenliği talimatlarını uygulamak	A.1.1	İSG ile ilgili talimatlar doğrultusunda kendisini ve çevresindekileri riske atmayacak şekilde işlemleri gerçekleştirir.	<ol style="list-style-type: none">1. İş sağlığı ve güvenliğinde işverenlerin ve çalışanların yükümlülükleri2. İSG talimatları ve talimatları iş süreçlerinde uygulama3. Araç, gereç ve ekipmanların güvenli kullanım talimatları ve talimatları iş süreçlerinde uygulama4. Kişisel koruyucu donanım türleri ve özellikleri5. Kişisel koruyucu donanımları seçme ve kullanma6. Sağlık ve güvenlik işaretlerini tanıma ve işaretlere uygun davranma7. Acil durum talimatları ve acil durum talimatlarını iş süreçlerinde uygulama8. Çevre koruma talimatları ve çevre koruma talimatlarını iş süreçlerinde uygulama9. Makine ve ekipman kullanma talimatları ve talimatları iş süreçlerinde uygulama10. Kaynakları verimli kullanma ve temel tasarruf uygulamaları11. Çevresel atıklar ve atıklara yönelik yapılacak işlemler12. Dönüştürülebilir malzemeler ve bu malzemelere yönelik yapılacak işlemler
		A.1.2	İşyerindeki makine, araç-gereç ve diğer ekipmanların güvenlik donanımlarını sağlık ve güvenlik işaretlerine ve talimatlara uygun şekilde kullanır.	
		A.1.3	Çalışma ortamında iş süreçlerine göre KKD'leri talimatlarına uygun kullanarak işlemleri gerçekleştirir.	
		A.1.4	Kendisini ve çevresini etkileyeceğini gözlemediği tehlike, risk ve ramak kaza olayları yazılı ve/veya sözlü olarak ilgililer ile paylaşır.	
		A.1.5	Risk değerlendirmesi çalışmalarında gözlem ve görüşlerini risk değerlendirmesi ekibine iletir.	
		A.1.6	Acil durum planında belirtilen hususlar dâhilinde alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri uygular.	
		A.1.7	İşyerinde sağlık ve güvenlik ile ilgili karşılaştığı acil durumları ilgili kişilere iletir.	

Görev		A. İş sağlığı ve güvenliği, çevre koruma ve iş yeri kalite kurallarını uygulamak		
İşlemler		Başarı Ölçütleri		Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
A.2	Çevre koruma önlemlerini uygulamak	A.2.1	İş süreçlerinde olası çevresel tehlike ve risklere karşı önlemleri uygular.	13. İş süreçlerinde uygulanması gereken kalite gereklilikleri 14. İş süreçlerinde oluşan hata, arızalar ve giderilme yöntemleri 15. İş süreçlerinde ortaya çıkan uygunsuzlukları giderme yöntemleri 16. İş süreçlerinde yapılan çalışmalara dair kayıt tutma
		A.2.2	Çevre korumaya yönelik önlemleri, yapılan işin gereklerine uygun şekilde uygular.	
		A.2.3	Doğal kaynakların ve işletme kaynaklarının daha az kullanımı için tespit ve planlama çalışmalarına katılır.	
		A.2.4	Çalıştığı alanda ortaya çıkan çevresel atıkların ve dönüştürülebilir malzemelerin ayrımını yaparak doğru yere iletilmesini sağlar.	
		A.2.5	İş süreçlerinin sonunda, kullanılan araç, gereç, malzeme ve ekipmanların temizliğini yapar.	
A.3	Kalite gerekliliklerini uygulamak	A.3.1	İşlem formlarında yer alan talimatlara ve planlara uygun işlemleri yapar.	
		A.3.2	Araç, alet, donanım ya da sistemin kalite gerekliliklerine uygun işlemleri gerçekleştirir.	
		A.3.3	Uygulama esnasında numunenin kalitesinin bozulmasına neden olabilecek hataların giderilmesine katkı sağlar.	
		A.3.4	Kalite prosedürlerine göre yaptığı çalışmaların kaydını tutar.	

Görev		B. İş organizasyonu yapmak		Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarı Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
B.1	İş planı yapmak	B.1.1	İş programına göre günlük planlama yapar.	
		B.1.2	İş programına göre makine, ekipman ve malzeme planlaması yapar.	
		B.1.3	İş planını zamanında ve eksiksiz uygular.	
B.2	İş süreçlerinde kayıt tutmak	B.2.1	İş süreçlerinde iş yeri prosedürlerine uygun kayıt tutar.	
		B.2.2	İş süreçlerinde saptanan hata ve arızaların kaydını tutar.	

Görev		C. Laboratuvar uygulamalarına ait iş süreçlerini yürütmek (devamı var)		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
C.1	Kullanılacak araç, gereç, malzeme ve ekipmanı belirlemek	C.1.1	İş planına göre numunenin uygunluğunu kontrol eder.	<ol style="list-style-type: none">1. Uygulamalarda kullanılacak araç, gereç ve ekipmanı belirleme2. Uygulamalarda kullanılacak araç, gereç ve ekipmanların kullanım özellikleri3. Araç, gereç ve ekipmanı ve kullanıma uygun hale getirme4. Uygulamalarda kullanılacak malzemelerin seçimi5. Uygulamalarda kullanılacak malzemelerin kullanım özellikleri6. Malzemeleri kullanıma hazır hale getirme7. Ortam koşullarını belirleme ve takip etme8. Uygulama için araç, gereç ve malzemeleri belirleme9. Numunenin uygunluğunu sağlama9. Uygulama süreçleri ve süreçlerin takibi
		C.1.2	Standartlar/talimatlar doğrultusunda, iş planına uygun numune ve malzemeleri belirler.	
		C.1.3	Standartlar/talimatlar doğrultusunda, iş planına uygun araç, gereç ve ekipmanı belirler.	
		C.1.4	Kullanılacak araç, gereç ve ekipmana ait eksiklikleri amirine bildirir.	
C.2	Laboratuvar uygulamalarını gerçekleştirmek (devamı var)	C.2.1	İş planında belirtilen uygulamaya göre ortam ve koşulları hazırlar.	
		C.2.2	İş planında belirlenen uygulamaya göre araç, gereç ve ekipmanı hazırlar.	
		C.2.3	İş planında belirlenen uygulamaya göre malzeme ve numuneyi hazırlar.	
		C.2.4	Laboratuvar uygulamasını uygun araç, gereç, ekipman ve malzemeyi kullanarak gerçekleştirir.	
		C.2.5	Uygulama esnasında, süreçleri takip eder.	
		C.2.6	Uygulamayı zamanında gerçekleştirir.	

Görev				
C. Laboratuvar uygulamalarına ait iş süreçlerini yürütmek				
İşlemler		Başarı Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
C.2	Laboratuvar uygulamalarını gerçekleştirmek	C.2.7	Uygulama esnasında gerçekleşebilecek hataları amirine bildirir.	<ol style="list-style-type: none">1. Mesleki bilgi terminolojisi2. Uygulama esnasında gerçekleşebilecek hatalar ve bildirim3. Uygulamaya ait raporlama4. Temizlik süreçlerine ait talimatlar ve uygulanması5. Araç, gereç, malzeme ve ekipmanın yerleşimi
		C.2.8	Standartlara/talimatlara göre uygun araç-gereç ve donanımı kullanarak uygulama sonuçlarını raporlar.	
		C.2.9	Uygulamaya ait sonuç raporlarını amirine iletir.	
C.3	Uygulama sonrası işlemleri yürütmek	C.3.1	Uygulama ortamının temizliğini talimatlara uygun olarak gerçekleştirir.	
		C.3.2	Uygulamada kullanılan araç, gereç ve ekipmanın temizliğini talimatlara uygun olarak gerçekleştirir.	
		C.3.3	Uygulamada kullanılan araç, gereç, malzeme ve ekipmanı laboratuvarında talimatlara uygun olarak yerleştirir.	

Görev		D. Sorumluluğundaki cihazları takip etmek		Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarı Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
D.1	Cihazdaki olağan dışı durumları tespit etmek	D.1.1	İlgili birime ve amirine olağan dışı (elektrik kesintisi, cihazların zarar görmesi, çalışmaması vb.) durumu ve varsa eksiklikleri bildirir.	
		D.1.2	Yetkinde olmayan veya gideremediği hata ve arızaları amirine bildirir.	
D.2	Bakım-onarım yapıldıktan sonra cihazın çalışmasını test etmek	D.2.1	Arızanın giderilmediği durumlarda amirine bilgi verir.	
		D.2.2	Araç gerecin çalışma ayarlarını test eder.	
		D.2.3	Araç gerecin çalışmaması durumunda amirine bildirir.	
D.3	Kullandığı araç-gereç, sarf malzemelerin ve ekipmanların kontrolünü yapmak	D.3.1	Laboratuvar uygulamasında kullanılacak sarf malzemelerin takibini iş planına göre yapar.	
		D.3.2	Laboratuvar uygulamasında kullanılacak araç, gereç ve sarf malzeme eksiklerini amirine bildirir.	
		D.3.3	Laboratuvarda bakım ve kalibrasyon tarihi gelen ekipmanların bilgisini amirine bildirir.	

Görev		E. Mesleki gelişim faaliyetlerine katılmak		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
E.1	Bireysel mesleki gelişimi hakkında çalışmalar yapmak	E.1.1	Mesleği ile ilgili öğrenme ihtiyaçlarını rehberlik eşliğinde belirler.	1. Mesleki terminoloji 2. Mesleki yasal düzenlemeler 3. Mesleki gelişim faaliyetleri 4. Mesleki bilgi ve deneyimleri aktarma
		E.1.2	Yönetim tarafından belirlenen mesleki eğitim ve organizasyonlara katılır.	
		E.1.3	Mesleği ile ilgili öğrendiği yeni bilgileri yürüttüğü işlemlerde uygular.	
E.2	Birlikte çalıştığı kişilerin mesleki gelişimine katkı sağlamak	E.2.1	İşe yeni başlayan meslektaşlarına yapılacak işlere ilişkin bilgi ve deneyimlerini aktarır.	
		E.2.2	Ekip arkadaşları ile edindiği yeni bilgi ve deneyimlerini paylaşır.	

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipmanlar

1. Hammadde (elyaf, şerit, fitil, iplik, kumaş ve benzeri)
2. Malzeme (saf su, kimyasallar, yardımcı kimyasallar, refakat bezi, boyalar ve benzeri)
3. Araç (kesme aparatı, makas, cetvel, hassas terazi, pH metre, kişisel koruyucu donanım ve benzeri)
4. Makine ve ekipmanlar (dikiş makinası, overlok makinası, sürtme haslığı test cihazı, aşındırma test cihazı, perspirometre, etüv, düzgünlük test cihazı, yırtılma test cihazı, martindale boncuklanma test cihazı, mikroskop ve benzeri)

3.3. Tutum ve Davranışlar

1. Bilgi, tecrübe ve yetkisi dahilinde karar vermek
2. Cihazların durumunu dikkatle denetlemek
3. Çalışma zamanını iş emrine uygun şekilde etkili ve verimli kullanmak
4. Çalışmalarında planlı ve organize olmak
5. Çevre, kalite ve İSG iş yeri talimatlarını/düzenlemelerine uygun davranmak
6. Değişime açık olmak ve değişen koşullara uyum sağlamak
7. Deneyimlerini iş arkadaşlarına aktarmak
8. Ekip içerisinde uyumlu çalışmak
9. Görev tanımını, görevi ile ilgili talimatları ve sorumluluklarını zamanında yerine getirmek
10. Göreviyle ilgili teknolojik yenilikleri izlemek ve uygulamak
11. İşyeri çalışma prensiplerine uygun davranmak
12. İşyerinde doğru kişilere, zamanında ve doğru bilgi aktarmak
13. İşyerine ait araç, gereç ve malzemelerin kullanımına özen göstermek
14. Karşılaşılan sorunlar karşısında soğukkanlı olmak ve sorunlara çözüm üretmek
15. Kaynakların verimli kullanılmasına özen göstermek
16. Kimyasal maddelerle çalışma kurallarına uymak
17. Problemleri eksiksiz olarak amirlerine aktarmak
18. Risk faktörleri konusunda duyarlı davranmak
19. Süreç kalitesine özen göstermek
20. Tehlike durumlarını dikkatle algılayıp ilgilileri zamanında bilgilendirmek
21. Temizlik, düzen ve iş yeri tertibine özen göstermek
22. Test cihazlarının kalibrasyonu konusunda dikkatli olmak
23. Test, analiz ve uygulamaları düzenli bir şekilde hazırlamak
24. Test standartlarına/ talimatlara uygun çalışmak
25. Test, analiz ve uygulama sonuçlarını düzenli bir şekilde ve zamanında almak
26. Yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı malzemeler ile dikkatli çalışmak

**TEKSTİL LABORATUVAR SORUMLUSU (SEVİYE 5)
ULUSAL MESLEK STANDARDI**

Meslek:	TEKSTİL LABORATUVAR SORUMLUSU
Seviye:	5¹
Referans Kodu:	13UMS0351-5
Standartı Hazırlayan Kuruluş(lar):	Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi
Standartı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	19.1.2022 Tarih ve 2022/18 Sayılı Karar
Resmî Gazete Tarih/Sayı:	29.11.2013-28836 (Mükerrer) Rev.01: 25.03.2022 - 31789
Revizyon No:	01

¹ Mesleğin yeterlilik seviyesi, 8.seviyeli Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine göre seviye 5 olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ACİL DURUM: İş yerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları,

ACİL DURUM PLANI: İş yerlerinde meydana gelebilecek acil durumlarda yapılacak iş ve işlemler dahil bilgilerin ve uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı planı,

BAĞIL NEM: Havada bulunan su buharına ait kısmi basıncın, aynı sıcaklıktaki suyun denge buhar basıncına oranını,

HAMMADDE: Herhangi bir tekstil ürününün ortaya çıkması için gerek duyulan ve ürünün oluşmasında kullanılan maddeleri,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş sağlığı ve güvenliğini,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM (KKD): Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç-gereç ve cihazları,

LABORATUVAR UYGULAMALARI: Bir tekstil laboratuvarında hammadde, yarı mamul ve mamule uygulanan test ve analiz işlemlerini,

MAMUL: Üretilmiş, üretimi tamamlanmış tekstil ürünü,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma veya başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gereken çalışmaları,

SARF MALZEME: Tüketim ve harcamaya neden olan sürekli kullanılan malzemeleri,

TEHLİKE: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışmanı veya iş yerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

YARI MAMUL: Önceden üretim sürecine girmiş veya üretilmekte olan fakat kullanılabilir ve satılabilir ürün haline gelmemiş maddeleri,

ifade eder.

1. GİRİŞ

Tekstil Laboratuvar Sorumlusu (Seviye 5) ulusal meslek standardı 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan Meslekî Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası (TTSİS) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

Tekstil Laboratuvar Sorumlusu (Seviye 5) ulusal meslek standardının 01 no’lu revizyonu, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) tarafından yapılmış ve MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Tekstil Laboratuvar Sorumlusu (Seviye 5), iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çevresel ve kişisel önlemleri alarak kalite sistemleri çerçevesinde; iş programına göre günlük ve haftalık iş planı, araç-gereç ve malzeme planlaması ile astlarının görev dağılımını yapan ve iş planının eksiksiz uygulanmasını takip ederek iş organizasyonu yapan, laboratuvar uygulamaları öncesi hazırlıkların yapılmasını ve laboratuvar uygulamalarının gerçekleştirilmesini sağlayan, uygulama sonuçlarının raporlanmasını sağlayan ve değerlendiren, laboratuvarında bulunan araç-gereç ve ekipmanların işler durumda olmasını sağlayan, mesleki gelişim faaliyetlerine katılan nitelikli kişidir.

2.2. Mesleğin Meslek Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 3111 (Kimya ve Fizik Bilimleri Teknikerleri)

2.3. Mesleğe Yönelik Özel Düzenlemeler

2872 sayılı Çevre Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

4857 sayılı İş Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

Tekstil Laboratuvar Sorumlusu (Seviye 5)'nin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 15 inci maddesi gereğince sağlık gözetimine tabi tutulması; 17 nci maddesi gereğince gerekli İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi alması ve bunu belgelendirmesi gerekmektedir.

**Mesleğin icrasına yönelik İSG, Çevre ve diğer konulardaki mevzuata uyulması esastır.*

2.4. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Tekstil Laboratuvar Sorumlusu (Seviye 5) hammadde, yarı mamul ile ilgili fiziksel testleri ve analizleri yaparken, yeteri kadar aydınlatılmış ve iklimlendirilmiş laboratuvarlarda çalışır. Çalışma ortamında iklimlendirme şartlarının uygun bağıl nem (%65 ± 4) ve sıcaklıkta (20 °C ± 2) sabit olması gerekmektedir.

Tekstil Laboratuvar Sorumlusu (Seviye 5), laboratuvarında yürütülen tüm iş süreçlerinden, ekibinde çalışan personelden ve iş süreçlerinin amirlerine raporlanmasından sorumludur. Ayrıca işletme içerisindeki tüm birimler ile iletişim halinde çalışır.

Tekstil Laboratuvar Sorumlusu (Seviye 5) kimyasal test, analiz ve uygulamaları yaparken yeteri kadar aydınlatılmış ve iklimlendirilmiş laboratuvarlarda çalışır. Çalışma esnasında kimyasal maddenin ve elyafın özelliğine göre, kimyasal tozlara, gazlara, kokulara ve buhara maruz kalabilmektedir. Bu nedenle kimyasal maddelerin risk faktörlerini çalışma ortamına göre araştırır ve buna göre bilgilerini günceller. İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili risklerin, toplu korunmayı sağlayacak teknik önlemlerle, iş organizasyonu veya çalışma yöntemleriyle önlenemediği, tam olarak sınırlandırılmadığı durumlarda kişisel koruyucu donanım (önlük, maske, eldiven, gözlük vb.) kullanır. Mesleğin icrası esnasında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini gerektiren kaza ve yaralanma riskleri bulunmaktadır.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler, Başarım Ölçütleri, Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri

A. İş sağlığı ve güvenliği, çevre koruma ve iş yeri kalite kurallarını uygulamak (devamı var)				
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
A.1	İş sağlığı ve güvenliği talimatlarını uygulamak	A.1.1	İSG ile ilgili talimatlar doğrultusunda kendisini ve çevresindekileri riske atmayacak şekilde işlemleri gerçekleştirir.	<ol style="list-style-type: none">1. İş sağlığı ve güvenliğinde işverenlerin ve çalışanların yükümlülükleri2. İSG talimatları ve talimatları iş süreçlerinde uygulama3. Araç-gereç ve ekipmanların güvenli kullanım talimatları ve talimatları iş süreçlerinde uygulama4. Kişisel koruyucu donanım türleri ve özellikleri5. Kişisel koruyucu donanımları seçme ve kullanma6. Sağlık ve güvenlik işaretlerini tanıma ve işaretlere uygun davranma7. Acil durum talimatları ve acil durum talimatlarını iş süreçlerinde uygulama8. Çevre koruma talimatları ve çevre koruma talimatlarını iş süreçlerinde uygulama9. Makine ve ekipman kullanma talimatları ve talimatları iş süreçlerinde uygulama10. Kaynakları verimli kullanma ve temel tasarruf uygulamaları11. Çevresel atıklar ve atıklara yönelik yapılacak işlemler12. Dönüştürülebilen malzemeler ve bu malzemelere yönelik yapılacak işlemler
		A.1.2	İş yerindeki makine, araç-gereç ve diğer ekipmanlara ait güvenlik donanımlarını sağlık ve güvenlik işaretlerine ve talimatlara uygun şekilde kullanarak çalışır.	
		A.1.3	Çalışma ortamında iş süreçlerine göre KKD'leri talimatlarına uygun kullanarak işlemleri gerçekleştirir.	
		A.1.4	Kendisini ve çevresini etkileyeceğini gözlemlediği tehlike, risk ve ramak kaza olayları yazılı ve/veya sözlü olarak ilgililer ile paylaşır.	
		A.1.5	Risk değerlendirmesi çalışmalarında gözlem ve görüşlerini risk değerlendirmesi ekibine iletir.	
		A.1.6	Acil durum planında belirtilen hususlar dâhilinde alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri uygular.	
		A.1.7	İş yerinde sağlık ve güvenlik ile ilgili karşılaştığı acil durumları ilgili kişilere iletir.	

Görev		A. İş sağlığı ve güvenliği, çevre koruma ve iş yeri kalite kurallarını uygulamak		
İşlemler		Başarı Ölçütleri		Mesteki Bilgi ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
A.2	Çevre koruma önlemlerini uygulamak	A.2.1	İş süreçlerinde olası çevresel tehlike ve risklere karşı önlemleri uygular.	13. İş süreçlerinde uygulanması gereken kalite gereklilikleri 14. İş süreçlerinde oluşan hata, arızalar ve giderilme yöntemleri 15. İş süreçlerinde ortaya çıkan uygunsuzlukları giderme yöntemleri 16. İş süreçlerinde yapılan çalışmalara dair kayıt tutma
		A.2.2	Çevre korumaya yönelik önlemleri, yapılan işin gereklerine uygun şekilde uygular.	
		A.2.3	Doğal kaynakların ve işletme kaynaklarının daha az kullanımı için tespit ve planlama çalışmalarına katılır.	
		A.2.4	Çalıştığı alanda ortaya çıkan çevresel atıkların ve dönüştürülebilir malzemelerin ayrımını yaparak doğru yere iltmesini sağlar.	
A.3	Kalite gerekliliklerini uygulamak	A.3.1	İşlem formlarında yer alan talimatlara ve planlara uygun olarak iş ve işlemleri yürütür.	
		A.3.2	Araç-gerçç, makine ve ekipmanları kalite gerekliliklerine uygun olarak kullanır.	
		A.3.3	Uygulama esnasında numunenin kalitesinin bozulmasına neden olabilecek hataların giderilmesine katkı sağlar.	

Görev		B. İş organizasyonu yapmak		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
B.1	İş planı yapmak	B.1.1	İş planına göre günlük ve/veya haftalık program yapar.	
		B.1.2	Günlük ve/veya haftalık programı, laboratuvar uygulamalarına ait işlemlerini de dikkate alarak yapar.	
B.2	Sorumluluğunda çalışanların koordinasyonunu sağlamak	B.2.1	İş planına ve çalışanların yetkinliklerine göre görev dağılımı yapar.	
		B.2.2	İş planına göre çalışanların vardiya düzenini, mesai ve izinlerini planlar.	
		B.2.3	Kendisine tanınan yetki ve sorumluluklar çerçevesinde personelin idari işlemlerini yürütür.	
B.3	Kullanılacak araç-gereç, ekipman ve malzeme planlaması yapmak	B.3.1	Laboratuvarıda ihtiyaç duyulan araç-gereç, ekipman ve malzemenin temin edilmesini sağlar.	
		B.3.2	Laboratuvarıda kullanılan malzemelerin stok takibinin yapılmasını sağlar.	
		B.3.3	Tedarik edilen araç-gereç, ekipman ve malzemenin teslim kabul işlemlerine destek verir.	
		B.3.4	Tedarik edilen araç-gereç ekipman ve malzemenin uygunluğunu kontrol eder.	
		B.3.5	Cihazların, varsa kalibrasyon ve ölçümleme ihtiyaçlarını ilgili birime bildirir.	

Görev		C. Laboratuvara ait iş süreçlerini yönetmek (devamı var)		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
C.1	Laboratuvar uygulamalarının yürütülmesini sağlamak	C.1.1	İş süreçlerine ilişkin talimatları oluşturur.	1. Talimatları oluşturma 2. Uygulama süreçlerini takip etme 3. Uygulamaya ait kayıt tutma 4. Uygulama sonuçlarını değerlendirme 5. Uygulama süreçlerini denetleme 6. İş süreçleri ile ilgili hazırlanacak raporlar ve raporlama yapma 7. İş süreçlerine ilişkin üst yönetime bilgi verme 8. İş süreçlerinde yaşanan aksaklıkların bilgisini verme
		C.1.2	İş süreçlerinin standartlara/talimatlara uygun olarak, zamanında ve eksiksiz uygulanmasını takip eder.	
		C.1.3	İhtiyaç halinde laboratuvar uygulamalarına nezaret eder.	
		C.1.4	Laboratuvar personelinin gerçekleştirdiği uygulamalara ait süreçleri denetler.	
		C.1.5	Laboratuvar uygulamalarına ait sonuçları uygulama talimatlarına uygun olarak kontrol eder.	
		C.1.6	Uygulamaya ait değerlendirmeler hakkında uygun formatlarda görüş ve yorum belirterek rapor hazırlar.	
C.2	İlgili birimlerle koordinasyonu sağlamak	C.2.1	Uygulama sonuçları hakkında ilgili birimlere yazılı ve/veya sözlü bilgi verir.	
		C.2.2	Gerçekleştirilemeyen iş süreçleri hakkında ilgili birime bilgi verir.	
C.3	Raporlama yapmak	C.3.1	İş ve iş süreçleri hakkında uygun formatlarda raporlar hazırlar.	
		C.3.2	Gerçekleştirilemeyen iş süreçlerini nedenleri ile birlikte üstlerine raporlar.	
		C.3.3	İş süreçlerinde ortaya çıkan aksaklıkları üstlerine sözlü ve/veya yazılı olarak bildirir.	
		C.3.4	Birimine ait kaynak ihtiyacını (insan gücü, malzeme, ekipman ve benzeri) üstlerine bildirir.	

Görev		C. Laboratuvara ait iş süreçlerini yönetmek		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
C.4	İş süreçlerini arşivlemek	C.4.1	İş süreçlerinin standartlara/talimatlara uygun olarak kayıt altına alınmasını kontrol eder.	9. Talimatların kayıt altına alınması 10. Arşivlenecek belge ve kayıtlar ile bunların arşivlenmesi
		C.4.2	İş süreçlerine ait kayıtların arşivlenmesini sağlar.	
		C.4.3	Laboratuvarda kullanılan araç-gereç, malzeme ve ekipmana ait belge ve kayıtları arşivler.	

Görev		D. Sorumluluğundaki cihazları takip etmek		Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
D.1	Cihazdaki olağan dışı durumları tespit etmek	D.1.1	Yetkisinde olmayan veya gideremediği hata ve arızaları ilgili birime bildirir.	
		D.1.2	İş yeri ortamında giderilemeyen, laboratuvar donanımına ait hata ve arızalar için dış hizmet alınmasını sağlar.	
D.2	Bakım-onarım yapıldıktan sonra cihazların çalışmasını test etmek	D.2.1	Cihazların çalışma ayarlarının kontrol edilmesini denetler.	
		D.2.2	Arızanın giderilemediği durumlarda ilgili birime ve amirine bilgi verir.	

Görev		E. Mesleki gelişim faaliyetlerini yürütmek		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
E.1	Bireysel mesleki gelişimi hakkında çalışmalar yapmak	E.1.1	Mesleki gelişimini sağlayacak yasal düzenlemeleri, sektörel gelişmeleri ve etkinlikleri takip eder.	1. Mesleki terminoloji 2. Mesleki yasal düzenlemeler 3. Mesleki gelişim faaliyetleri 4. Kendisinin ve başkalarının gelişim ihtiyaçlarına yönelik gözlem yapma ve değerlendirme 5. Mesleki bilgi ve deneyimleri aktarma
		E.1.2	Mesleki bilgi ve becerilerin gelişimine yönelik olarak kendisi ve sorumluluğunda çalışanlar için eğitim talep eder.	
		E.1.3	Mesleki bilgi ve becerilerinin gelişimine yönelik eğitim, etkinlik ve çalışmalara katılır.	
		E.1.4	Meslekle ilgili malzeme, araç-gereç ve ekipmana ilişkin teknolojik gelişmeleri takip eder.	
		E.1.5	Mesleği ile ilgili gelişmeleri yürüttüğü işlemlerde uygular.	
		E.1.6	Mesleğine ait uluslararası standartları ve standart revizyon değişikliklerini takip eder.	
E.2	Sorumluluğunda çalışanların mesleki gelişimine katkı sağlamak	E.2.1	Sorumluluğunda çalışanlara edindiği bilgi ve deneyimlerini aktarır.	
		E.2.2	Sorumluluğunda çalışanların mesleki gelişim ihtiyaçlarını tespit eder.	
		E.2.3	Sorumluluğunda çalışanların, tespit edilen ihtiyaçlar çerçevesinde düzenlenen eğitimlere katılımını sağlar.	

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipmanlar

1. Hammadde (elyaf, şerit, fitil, iplik, kumaş ve benzeri)
2. Malzeme (saf su, kimyasal, yardımcı kimyasal, refakat bezi, multifibre, boya ve benzeri)
3. Araç (kesme aparatı, makas, cetvel, pH metre, beher, pipet, kişisel koruyucu donanım ve benzeri)
4. Makine ve ekipmanlar (dikiş makinası, overlok makinası, sürtme haslığı test cihazı, aşındırma test cihazı, perspirometre, etüv, düzgünsüzlük test cihazı, yırtılma test cihazı, martindale boncuklanma test cihazı, mikroskop, hassas terazî, ısıtıcı ve benzeri)

3.3. Tutum ve Davranışlar

1. Bilgi, tecrübe ve yetkisi dahilinde karar vermek
2. Cihazların durumunun kontrol edilmesini sağlamak
3. Çalışma zamanını iş emrine uygun şekilde etkili ve verimli kullanmak
4. Çalışmalarında planlı ve organize olmak
5. Çevre, kalite ve İSG mevzuatında yer alan düzenlemelere göre çalışmak
6. Değişime açık olmak ve değişen koşullara uyum sağlamak
7. Deneyimlerini iş arkadaşlarına aktarmak
8. Ekip içerisinde uyumlu çalışmak ve ekibini etkin ve etkili şekilde yönetmek
9. Görev tanımını, görevi ile ilgili talimatları ve sorumluluklarını zamanında yerine getirmek
10. Göreviyle ilgili teknolojik yenilikleri izlemek ve uygulamak
11. Güvenli çalışma şartlarına uygun davranmak
12. İş yeri çalışma prensiplerine uygun davranmak
13. İş yerinde doğru kişilere, zamanında ve doğru bilgi aktarmak
14. İş yerine ait araç-gereç ve malzemelerin doğru kullanımını kontrol etmek
15. Karşılaşılan sorunlar karşısında soğukkanlı olmak ve sorunlara çözüm üretmek
16. Kaynakların kullanımında verimliliğe önem vermek
17. Kimyasal maddelerle çalışma kurallarına uyulmasını sağlamak
18. Problemleri eksiksiz olarak amirlerine aktarmak
19. Risk faktörleri konusunda duyarlı davranmak
20. Süreç kalitesine özen göstermek
21. Tehlike durumlarını dikkatle algılayıp ilgilileri bilgilendirmek
22. Temizlik, düzen ve iş yeri tertibine uygun çalışılmasını kontrol etmek
23. Cihazların kalibrasyonunun zamanında yapılmasını sağlamak
24. Test, analiz ve uygulamaların düzenli bir şekilde hazırlanmasını sağlamak
25. Test standartlarına/ talimatlara uygun çalışılmasını kontrol etmek
26. Test, analiz ve uygulama sonuçlarını standartlara/talimatlara uygun olarak değerlendirmek
27. Yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı malzemeler ile dikkatli çalışılmasını sağlamak